

J E L E N K O R.

62. szám.

Pest, szerda augusztus 3.

1836.

Foglalat: Magyar- és Erdélyország (mármaros új tisztikar; zilahi közgyűlés; futtatási új díjak; gőzhajók augusztusi utai; cholera 's a t.) Ausztria. Anglia (alsó és felsőházi ülések jul. 18-ikáig; O'Connell a' rochesteri lakomán; III. Vilmos szobra.) Amerika (Mexico és Texas ügye; szövetséges státusok baja az indiánokkal; elnökválasztás ügye; brazíliai országgyűlés.) Franciaország (rabok könyvtára; júliusi ünneplések rende; roueni hírlapszerkesztőse 's a' postahivatal.) Spanyolország. Portugália. Belgium. Németország. Svéd- és Norvégország. Gabonaár. Pénzkelet. Dunavizálás.

M A G Y A R É S E R D É L Y O R S Z Á G.

Mármaros vármegye jul. 19-dikén tartá gróf Vay Ábrahám főispán úr elnöksége alatt tisztválasztását. Első alispánnak köz akarattal eddig 2dik alispán Mán László úr választott; 2dik Pogány Károly; főjegyző Várady Borbély Ádám; első aljegyző Takács Albert; 2dik Nánásy Lajos; házi főadószedő Möricz Péter, hadi Asztalos Péter; al adószedők Gyenge László, felső és kaszói járásban; Komáromy János, szigeti járásban; Horváth Pál, alsó és verchovinai járásban; fő ügyészek: Kovácsi Illés 's Tóth János; alügyészek Csatáry József és Csiszár Mihály; felső járási fő szolgabíró Szaplonczay Zsigmond; al szolgabírák Onyicza Tódor, és Suska Aloiz; esküttek Mán Péter, Balázs Lajos 's Dunka László; mezei biztos Petrovay Gergely; Kaszói járási fő szolgabíró Szaplonczay János; al Jurka János; esküttek Reviczky János és Vincz György; mezei biztos Godzsa János; Sziget járási fő szolgabíró Mihály Gábor; al szolgabírák Kovácsy Mihály és Pogány Albert; esküttek Szalkay Mihály, Rethy Ferencz, Reviczky Károly, és Vlád László; mezei biztos Mik Simon; alsó járási fő szolgabíró Horváth Sándor; al szolgabírák Markocsány Ferencz és Kovácsy Károly; esküttek Csernel György, Selevér Pál, Benkó Ferencz, és Pogány Lajos; mezei biztos Czelhely Mihály; Verchovina járási fő szolgabíró Várady Antal; al Darvay Bálint; esküttek Mihálka László és Szaplonczay Károly; mezei biztos Jody György. A' m. főispán, a' Rendek kérelmére, nagy reményű fiát, Vay Károlyt tiszteletbeli jegyzőnek nevezte ki ez úttal. H. T.

Zilahi jul. 17-én. Közgyűlést tartá itt folyó hónap 14, 15 és 16dik napjaiban ns közép Szolnok vármegye, mellyben báró id. Wesselényi Farkas, es. kir. kamarás úrnak, gr. Lázár László úr kir. kormányzó tanácsos és tartományi kancellár által, a' megye díszes főispáni székebe történt ünnepélyes beiktatása 's esküje letétele után, több köz tanácskozás alá jött kir. kormányzóki rendelet között, első helyen jelent meg a' közelebbi országgyűlést elosztató kir. kegy. leírás. Erre köz határozattá lön; országgyűlést kérni alázatosan ö Felségétől, hogy így alkalma legyen a' nemzetnek, a' törvény által parancsolt hódolási esküt letenni, 's ö Felségének, a' leopoldi hitlevél hátrahagyásáról szólóval a' nemzetet kegy. megörvendeztetni. — A' gyűlést naponként gazdag ebéd és fényes tánczvigalom követte. Erd. H.

MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET. Verseny-osztály. A' pesti löversenyre tett örök alapítványok mennyisége ismét új gyarapodást nyert. Ugyanis a' két grófi: Károlyi és Széchenyi mélt. nemzetség által örök időkre alapított 's Károlyi-Széchenyi-billikom' cím alatt eddig évenként kijárt 100 aranyat érő díj helyett, jövő 1837-től fogva, az azon billikom adásában egyenlő részt (összesen 50 ar.) vett 3 testvér Széchenyi gróf (Lajos, Pál és István) külön fog évenként ugyan 100 aranyat érő billikomot 's Széchenyi-billikom' cím alatt az eddigi futási feltételek mellett kitenni; a' 3 testvér Károlyi gróf pedig (István, Lajos és György) e' megválás után, a' Károlyi-Széchenyi-billikomban volt eddigi egyenlő alapítvány részét a' Nemzeti-díjhoz kapcsolja kész pénzben, úgy hogy 1837ben a' Nemzeti-díj már ezen 50 arannyal nagyobb lesz, 's ekkép összesen 330 aranyból fog állani.

Gőzhajók indulás-napjai auguszt hónapban: Nádor, kapitánya Rau H., indul Pozsonybul Pestre 3. 8. 12. 17. 22. 26. 31-én; Pestről Pozsonyba 5. 9. 14. 19. 23. 28-án; — Zrinyi, kapitánya Mair F., indul Pestről Drenkovára 4 's 18-án; Drenkováról Zimonba 9 's 23-án, Zimonbul Pestre 11 's 25-én; — 16 Ferencz, kapitánya Pohl F., indul Pestről Drenkovára 11 's 25-én, Drenkováról Zimonba 2, 16, 30-án, Zimonbul Pestre 4. 18-án; — Argó, kapitánya Premuda V. A., indul Skela-Gladováról Galaczra 4 és 18-án, Galaczról Skela-Gladovára 10 és 24-én; — Pannónia, kapitánya Clician G., indul Skela-Gladováról Galaczra 11 's 25-én, Galaczról Skela-Gladovára 3, 17 's 31-én; — Ferdinánd, kapitánya Everson John, indul Galaczról Konstantinápolyba 2, 16 's 30-án; Konstantinápolybul Galaczra 10 és 24-én; — Maria-Dorothea, kapitánya Ford John, Konstantinápolybul Smyrnába és viszont minden hétfen egyszer. Közli a' gőzhajó-hivatal, Pesten auguszt. 1. 1836.

A' pesti vakok intézetére közelebb lefolyt félévben januar. 1sőjétől június utolsójáig tett adakozások mennyisége összesen 2362 fr. és 16 kr. pengőben és 21 arany; melly közül 20 arany tőke-alapítvány a' végett, hogy az ettől kamatul járó 1 darab arany évenként a' magyarul legjobban tanuló 's legjobb erkölcsiségű növendéknek adassék jutalmul nyilvános próbatételkor.

Két fő városinkban a' lefolyt 183 $\frac{1}{2}$ iskolai évben a' gymnasiumi tanuló ifjuság száma összesen 1150 volt; Budán névszerint 474, Pesten pedig 696.

Aradon július 20-án a' göresmirigynek többek közt áldozatja lett Markovics József ur is, az Arad-modenai kam. urodalom praefectusa. Az elhunyt több mint 40 évet tölte részint mint temesvári kir. kam. ügyvéd, részint mint lippai nváradai és szinte 20 évig mint arad-modenai urod. praefectus, királyi szolgálatban. — Végső halotti tiszteletére nem csak az egész városi tanács, de a' polgárság is diszruhában megjelent.

A' nm nagy kir. udv. Kamara Weingärtner Ferencz Xuppa-

nyén volt sómázsamestert hasonló tisztnben Zimonyba rendelte át. (k. kam. tud.)

A U S Z T R I A.

Marmont marsal hosszabb távollét után ismét Bécsbe érkezett. Morvaországban írják, hogy az országúton élénk mozgást okoznak a' Magyarországra hajtott azon juhnyájak, mellyek Németországban Magyar és Erdélyország műveltebb 's nemesebb juhászatai számára vásároltatnak. „Úgy látszik, úgy mond a' morva levelező, hogy e' két országban komolyan ügyekednek a' finomabb juhtenyésztést lehető magos polczra emelni. A' gabona (Morvában) dus aratást ígér, miért is a' gabonaár annyira csökken, hogy már a' szállításbért sem fizeti ki. A' rozs azonban némi kivételt szenved. — Borszűretről semmi szó sem lehet, minthogy a' szőlő még virágjában elfogyott. Azonban a' szőlőtő új hajtása annyiban jó, hogy legalább érett vesszőt hozand jövőre. A' bor ára mindenütt fölment. — A' gyapjú ez idén egész Német 's Magyarországon kevesebb mint máskor.

A N G L I A.

Az alsóházban jul. 12-én Jervis azon indítványt tevő, hogy Walesben egy lelkész se alkalmaztassék, ha a' walesiek nyelvét, melly törzsök fajból ott a' népség tömege áll, nem érti 's nem beszéli. — J. Russell lord ezen indítványt keményen ostromlá, mert a' helyett, hogy a' két nyelv közt a' különösg törvényesen megállapítottassék, azokat inkább össze kellene vegyíteni, 's a' törvényes nyelvnek kellene fentartatnia. Jervis indítványa 74 szóval 64 ellen félre is vettett.

Bizonyos Cundy nevű mérnök jul. 18-ra az alsóház korlátai elé vanidézve, minthogy azon megjegyzést tevő, hogy az alsóház biztossága Stephensonnek (Cundy versenytársának) vasuti tervét azért fogadta el, mert Stephenson a' tagokat megvesztegeté 's egyiknek 20, a' másiknak 10, a' 3diknak 8 ezer ft. sterlinget ígért a' kibocsátandó földékekért, mellyek alig érik ezen pénzmennyiség tized részét. Aligha rosszul nem mérte szavát mérnök ur 's meg nem lakol 's veritékzik rágalmiért.

A' felsőházban jul. 14-én Lyndhurst lord támogató azon törvényjavaslatot, mellynél fogvást a' főbenjáró vétkekért befogattaknak is megengedtetik a' védelmező-fogadás, melly törvényjavaslatot a' többi tory igen keményen ostromlá. — A' ministeri lapok megjegyzik ez alkalommal, hogy semmi sem képes a' mostani rendszer hibátságát világosabban kitüntetni, mint Lyndhurst lord módja azon visszaélések rajzolásában, mellyek e' rendszerből eredtek. Azonban, ha Lyndhurst lord ez által némi népszerűséget akart is magának szerzeni, jókor megjegyzette Radnor gróf, hogy a' ns gróf e' tekintetben csak kis idő előtt is egészen más véleményen volt, 's csak később tudott meggyőződni a' törvényjavaslat szükségéről. — Ugy hiszik, hogy az irlandi egyházi törvényjavaslat, melly az elsajátító záradékkal megyen föl a' felsőházba, onnan valószínűen megindítványozva, 's a' híres záradék nélkül fog visszakerülni. Ekkor azután az alsóházban még egyszer megkísértendik a' pártok erejét, 's e' végre mind a' toryk, mind a' whigek felszólítják hiveiket, hogy helyeiken legyenek. — A' parlament-felosztásról semmi bizonyos.

Jul. 12-ke, a' boynei ütközet napja, nagy orangistai évnap, nyugottan mult el Irlandban. Az egykori orániai férfiak Dublinban 's másutt meglehetőleg azzal, hogy III. Vilmos emlékeztére, 's őseik vitézségére áldomásokat ittak, 's a' legkedvesb szövetségi dalokat felolvasták. A' kormány ez alatt szemmel tartá őket 's éjszaki Irlandban szükséges ovadék-rendszabályokat tön, tetemes rendőrséget és katonaságot küldvén oda. 11 és 12e közti éjjel ismét megpróbálta valaki III. Vilmos ujdón fölállított lovagszobrát felröpíteni, de a' szemes rendőrség meggátolá azt.

O'Connell ismét irományt bocsátott a' dublini nagy nemzeti gyűléshez, mellyhez csatolta egyszersmind Radnor lord 's peernek hozzá intézett levelét, annak adakozásával az „irlandi igazságadóhoz“ Megigéri egyúttal O'Connell, hogy jul. 25-én Dublinba jövend. — Az alsóház álései vége felé megritkult dolgai miatt több üres időt nyere O'Connell meghívásokat elfogadni politikai lakomákra. E' napokban Rochester városba volt hivatalos Angliában, hol egy angol székes egyház van. E' lakoma annyival fontosb, mivel a' lakosság nagy része közel és szoroson van az egyház érdekeihez kapcsolva, 's O'Connell mégis fényesen fogadtatott. Beszédeiben, mellyeket 16 ezer főnyi hallgatóság előtt mondott, a' már ismért tárgyakról szóla. Szükségesnek állítá mind a' ministereket támogatni, mind a' felsőházat javítani. Beszéde mentegető része, hogy radical létére whig ministerséget gyámolítani javasol, követ-

kezden hangzott: „Noha radical vagyok, még is védem 's támogatom a király kormányát a whigek kezében, mikép csak csekély észtehetségimtelik. (tetszés) Buzgó ohajtásom, hogy a radicalok az országban támogassák a whig ministereket (Egy szózat a tömegből: „De nem mennek ám elég messze!“) Természetesen nem mennek olly messze, mint ohajtánám; de javulna e az által a dolog, ha akadályozni akarnók őket? (kaczaj.) Illy ostobaságot Irlandban nem fognak elkövetni. (halljuk! halljuk!) Nem, jobb, ha hallkan segítjük őket. (tetszés.) Tervök inkább sürgetni őket, mint gátolni, 's mindenek előtt nem egyesülni a torykkal vagy rablókkal, mert mind a két szó egyértelmű, hogy a kormányról elűzessenek. (tetszés.) A whigek márszépén előhaladtak a javítás utján, 56 kinevező várhelyet egyetlen csapással ledöntöttek, 's ezt jó whigcsapásnak nevezhetni. (tetszés 's kaczaj) 'S miért kívánom, hogy támogassátok e whigeket? — Azt, felel O'Connell ármányos őszinteséggel, mindjárt megmondom: Hogy az útnak még többi részét is hátra hagyják, 's hogy még más 56 kinevező várhelyet ledörögjenek, a választó jogot kiterjesszék, 's nekünk lítkos szavazást adhassanak. — A whigek ugyan már sokat tettek, de bizonyosan tudom, hogy még többet fognak tenni. (tetszés) Megvallom épen semmit sem aggódom azon, hogy a whigek nem haladnak gyorsabban, mert ok a kötőlánc szerepét játsszák, melly a koci felfordulását akadályozza ugyan, de annak a hegy vagy part tövébe lejutását nem gátolja. (tetszés 's kaczaj)“ O'Connell ezután amaz igaztalanságokat rajzoló, mellyeket Irlandnak a toryktól olly hosszú időközön által szenvedni kelle; — felszólítja ezután a kenti reformereket, hogy álljanak hozzá, igazságot szerezni Irlandnak. A felsőházról így szólott: — „Az alsóházat már kijavították, de azzal csak munkátok felét tettétek meg, 's a játkéknak legkisebb részét nyertétek meg. Fogadjon el bár az alsóház akár mily jó törvényjavaslatot, 's pedig meg is teszi azt, mit használ, ha előre tudjuk, hogy a felsőház félretendí azt? Azért mondom tehát, támogassátok a whig ministereket, és szegüljetekek ellen a toryknak. — Hasonló módon szólott ezután O'Connell azon három száz személyből álló társaság előtt is, melly őt fényesen megvendégé. —

Az alsóházban jun. 18án Cundy ur ügye forga fen, ki Sir Burrell ellen azon rágalmat mondotta, hogy a brightoni vasút ügyében 15 ezer font sterlinget ígérték neki, ha mellette szavazand. — Burrell hathatósan ellenmondott e vád 's rágalomnak, 's csakugyan ki is tetszett, hogy Cundy, ezen állítását csak a brightoni lapokból szedte ki, mellynek következtésében állítását vissza kelle huznia. Tovább e dologban semmi sem történt, 's Cundy utóbbi végzésig őrizet alatt maradt. — A felsőházban a foglyok ügyvédségét tárgyzó törvényjavaslat olvastatott fel harmadszor, 's elfogadtatott. —

A Times példáját hozza fel egy hirtelenkedő részvényes társaság megbuktának. 1834ben a frideriksburgi gazdag erüeknek tartott aranybányák mivelésére Virginia statusban összeállott amerikai társaság részvényei, az azon status törvényhozása által adott szabadíték következtésében, a londoni pénzeszarnokra hozattak. A mindenik 100 ft. sterlinges részvényre lefizetendő pénzmennyiség nem vala több 1 ft. sterlingnél; a részvények csak hamar száztól huszra emelkedtek, mielőtt még csak egy ásonyi földet takarítottak volna ki a bányából. Nem sokára 9 ft. sterling fizetés kívántatott minden részvényre, 's ezek 10 és 20 közt ingadoztak. Mindenféle erömüvet összevettek, 's tapasztalt ügyes bányászokat küldöttek Angliából oda, mire a munkát megkezdeék. Mintegy 40 lonna földet kiástak már, mellyről azt hitték, hogy aranyat foglal magában, azonban mind e sok föld sem adott két lat aranyat, ámbár az ásvány előbbi próbái Londonban gazdagoknak találtattak. Ennek következtése az lett, hogy a részvények most nagy csökkenés mellett sem kelnek, minthogy az igazgatók minden részvénytől 11 sh. 3 p. fizetés-pótlást határoztak. —

A M E R I K A.

Jun. 22ig terjedő ujjorki lapok Rusk texasi tábornok körleveléről tesznek említést, melly azon jelentést foglal magában, hogy a mintegy 5 ezer főre menő texasi sereg ismét San Antonio de Bejarban fog összevonulni, honnan azt itélik, hogy a háboru még a télen át is tartani fog. Ezalatt a congressusban azon kérdés jó szóba: fölvetessék e Texas az unioba? Clay a külügyi biztosság tudósítója azon véleményt terjeszté elő, hogy Texas mint független status azonnal ismértessék el, mihelyt magát függetlenül fen tartani képes lesz. E javaslat el is fogadtatott.

Neworleansi lapok következt foglalnak Texasról: Maj 16-kán legnagyobb sietségben 's rendtelenségben vonult a mexicói hadsereg vissza; sok a sz. Bernard folyóba dobálta fegyverét. A texasiak közül sok meglátogató a Colorado (vörös folyam) melletti mexicói tábornok, 's ott is éjszakáztak. A mexicóiak ugy bántak velök mint győzőkkel, noha könnyű lett volna őket foglyokká teeniök; de még azt is nyilatkoztatták előttük, hogy ha őket a texasiak most békesen el hagyják vonulni, soha sem fogják őket ismét háborítani. A mexicói szolgálatban levő francia Wall ezredes, ki, vallomása szerint, a Santana és texasiak közti alku minőségét akará megtudni, többel együtt fogoly gyanánt tartóztaták le. Ezen alkura nézve azt végzé a mexicói congressus, hogy a fogoly Santana és Texas főhatósági által kötendő bármily egyezés vetessék vissza, 's a háborut szakadatlanul folytassák. Veracruzban minden hajót lefoglaltak, hogy innen 3000 fegyverest Texasba vihessenek, 's sz. Louisból 2000 tovább szállíthassanak. Megbizonyul azon hír,

hogy a mexicói sereg maradványa Texasban Felisola ezredes alatt a Coloradon általkelt 's igen sanyaru állapotban teng. A határszélekre küldött őrseregből sok átszökött a texasiakhoz; köztük többnémet volt, névszerint Bunsen dr. is, kiaz utóbbi zendüléskor Lengyelországban szolgált 's később 1834ben Frankfurtból ellillant. —

Az északamerikai egyesült birodalom baja csoportosulni kezd a számos indián törzsekkel, mellyek egyesülnek egymással a végre, hogy szülőföldjüket (honjokat) védelmezzék. Mennyire terjedhet már az indián háboru, azon körülményből is világos, hogy már 10, Floridából Washingtonba érkezni kellő posta kimaradt, ugy szinte Louisianából is. Bizonyos delavar-indian vallomása szerint a krikek és csirokik gyűlést tartottak, mellyben Santana egy levelét vették vitatásba. A levelben azt mondja Santana, hogy ő a texasi háboru bevégezte után Louisianát fogja megtámadni, 's hódítást St. Louisig terjesztene, minthogy ezen ország rész tulajdonképen Mexicohoz tartozik. Neki ugyan erős lába van, de azért vörös atyafijait nem szándéka eltapodni, hanem inkább, ha zászlója alá szegődnek, annyi földet adand nekik Texasban, mennyi kell. A nevezett indiánok ezen javaslatot nagy megvetéssel fogadták, az irományt lábba tiporták, 's azt válaszolták, hogy nekik elég földjük van, mellyet védelmezni is tudnak; mi pedig erős lábát illeti, majd gondoskodni fognak, hogy alája ne kerüljenek. Azonban a kamantsche-indiánok, az osszések (Ossages) és a költöző kikapuck is a mexicóiak részére állottak. —

Az északamerikai elnökválasztásról illy értelműleg szól a jour. des Débats: Az egyesült statusok elnökének megválasztása kevés hónap mulva végbe menend. Ez, az alkotmány szerint, az egyesült tartományok mindenikében bizonyos mennyiségű választóra van bizva, kiknek száma, a statust a congressusban képviselő tagokéval megegyez. A választókat a polgárok nevezik ki; csupán Dél-Carolinában választatnak a törvényhozó test által. Ha bizonyos többség nem mutatkozik: a képviselők kamrájára száll az elnökválasztás; de már annak tagjai nem fejenkint, hanem statusonként szavaznak. Illy eset már kétszer fordult elő; 1801 és 1825ben, midőn a kamra a 84 szavazattal bíró Adams-nek adá az elsőséget Jackson ezredes fölött. Most az ellenfél mindenkép azon van, hogy a választók általi elnökválasztást megsemmisítse 's kecsegteli magát, hogy a demokrata párt jelöltjét, van Buren urat, elmellőzendő a congressus. Errenévez annyi szavazatot ügyekszik elvonni tőle, a mennyit csak lehet, és szaporítani a kijelöltek számát, a helyett, hogy azt csak néhány kevés emberre pontosítná. Egyébiránt ügyét csak ellenpártja fegyverével védi; mert Jackson és a demokrata fél sem mulasztott el semmit a bank-elnomás és Clay tönkre juttatása végett. Azonban e bánásmód által elidegeníti az oppositio a jeles férfiakat a kijelöltség elvállalásátul. Clay és Calhoun már is visszavonultak, nem akarván cselszövények tárgya lenni. Az oppositio annyi jelöltje van, a mennyi árnyéklatai, minők: a bankhoz szító kereskedők, a hajdani szövetségpárt maradványai, a középpárt, az egyes tartományok korlátlan fonségét pártolók, a dél és észak ostromlóji, 's végre a szabad kőművesek elleni hatalmas párt. Ámbár t. i. az egyesült statusokban, mint a szabadsajtó és szövetekezések hazájában, szabad kőműveség nem létezik, mégis áll fön egy hatalmas ellenfél, melly a szabad kőműveséget minden isteni 's emberi dolog megszeztelenítése gyanánt tekinti, 's melly 1825ben keletkezett, Morgan ur titokteljes meggyilkoltatása után kiról az mondaték, hogy szabad kőművesek által végeztetett ki, titkair megsértése miatt. E kőműves-elleni fél nagyon makacs, 's a választásokban mindig csak saját részire szavaz. Jacksonnek ellene van, mert szabad kőművesnek tartja; de Clay és Calhoun mellett sincs, talán azért, mivel ezek azon nyilatkozást vonakodtak aláírni, melly a szabad kőműveséget pokolbeli találmánynak mondja. — Az ellenzöfel főjelöltjei: Webster, (egy a bankvédő legjobb szónokok közül) White (az amerikai tiers felekezet főnöke) és Harrison ezredes. Ha egyik kijelölt sem nyerné meg a kellő többséget, 's a választás a képviselő kamrára szállna: azon ritka körülmény támadand, hogy a fejenként demokrata felekezet a statusonkénti szavazáskor mégis az oppositio szerzendő meg a szótöbbséget. Ha igaz, mit a demokraták erősítnek, hogy a bank pénzen vesz szavazatokat, sőt a legjeles tanácsosokat fizetéssel is tartja: hiában ügyekszik a demokrata felekezet, akkor van Buren ügye bizonyosan veszve van. De ezen vádat hihetőleg csak rágalom költé.

Az északamerikai congressusnak ama zajos ülésében, mellyben (mint érintettük) Michigan és Arcansas tartományok az egyesült statusok közé fölvetettek, 's melly jun. 10ki tíz órául, következett napi 11 óraig tartott, — változtatást ajánlott Russell ur Michigan tartomány alkotmányára nézve. Ó szívesen szavazand, így szóla, Michigan constitutioja mellett, ha belőle azon szakasz kitöröltetik, melly kor- és honkülönbségi tekintet nélkül szavazást enged az idegeneknek, azaz, ollyanoknak, kik az egyesült statusok törvényei szerint külföldiek gyanánt tekintetnek. Michiganban mintegy 4000 idegen van, kik azon constitutionál fogva szavazási joggal lesznek fölruházva. Europa szegényháza idegen kormányok által kiürítettek, azok által t. i. kik a szegényeknek Amerikába szállíttatását megfizették, 's ha az angol kormány ezzel a statusok szabadsága ellen törekszik: nem választhatott volna jobb módot. Midőn erre Mackeon ur fölkel, hogy Russell urnak feleljen, nagy nyugtalanság mutatkozott a ház tagjai között; erre azonban ő nem ügyelt, 's azt mondá, hogy az előtte beszélt szónok

azon párthoz tartozik, mellynek elvei 's nézetei azokkal, mellyeken a' függetlenség kinyilatkoztatása alapult, egészen ellenkezesek. Ő (Mackeon) a' nagy demokrata felekezet elveivel tart, 's köszöni az istennek, hogy ő egy olly irlandinak fia, ki ez országban megtelepedett, 's annak védelmében vérét ontotta. A' tisztes tag ellene szegül — úgy mond — annak, hogy minden idegen részt vehessen a' választásban; de az ő (a' szóló) elvei a' lélekisméreti szabadság mellett 's a' vakoskodás ellen harcolnak. Erre fölállt Russell, 's azt kérdé, vajjon a' constitutio-sértés szándékáról vádolja e' őt? mire Macheon azt válaszolá: „azt hiszem, hogy Ön elvei, a' hajdani szövetséggpártival egyeznek.“ Russell azonban magát semmiféle párthoz nem tartozónak állította, 's mint mondá, korán sem a' tiszteletré méltó külföldieket értette, hanem csak azokat, kik az európai szegényházakból jönek, 's azon népet, mellyet a' britt kormány Amerikába küld. W. Zeit.

Brazília. Diego Antonio Feijo, a' császári birodalom kormányzója maj. 3án nyitotta meg a' köztörvényhozó gyűlés 3dik ülését 's beszédét azon megjegyzéssel kezdé, hogy maj. 3ka remény-nap Brazíliára nézve, 's hogy ha a' brazíliaiak azon rosztat, melly őket környezi, nyugottan türendik 's a' kormány utjában álló nehézségeken nem bátortalanul el nemzeti célra nemzeti eszközöket használni, azon intézvények, mellyek a' polgároknak nyugalmat 's békét nyújtanak, tartósak leendnek; mi főkép az által fog megtörténni, ha a' nemzet képviselői a' mostani körülményekhez illő törvényeket hozandnak. E' bévezetés után jelenti a' kormányzó, hogy Brazília 's a' többi nagy hatalom közt barátságos viszonyok forognak fön. Azonban nem titkolhatja el, hogy ő szentsége, a' pápa két évi alkudozás után is végre megtagadá a' rio de janeiro megyei választott püspökségre küldött csász. kijeléléstől az elfogadást. A' kormány részén van a' törvény és jog, ő szentsége pedig, mint állítja, lélekismeretét követi. A' kormány megbecstelenítettnek hinné magát további engedélyek által, noha legkevesebb sem akarná azon tiszteletré 's engedelmisséget is megszegni, melly a' közönséges egyház fejét illeti. Ezen összeütközés mellett is a' legbarátságos viszonyokban állanak a' római udvarral 's általjában Brazília békében van az egész világgal. A' belviszonyokra nézve említi, hogy Parából hiányzanak ugyan újabb tudósítások, de igen valószínű, hogy Belem (Para) város ha eddig nem, bizonyosan nem sokára vissza fog adadni az országnak. A' porto-alegrei zendülés olly hirtelen elterjedt, hogy néhány nap alatt az egész tartományt, (Rio grande do sul) elborította; azonban értésül adatik, hogy, ha szükséges leend, a' birodalom minden erejét arra fogják fordítani, hogy az elégtelenné viszsztatírtessenek engedelmisségre. Egész birodalomban igen hiányzik a' tiszteletré 's kötelea engedelmisség a' felsőbb-ség iránt. Ez olly fene, melly a' köztársaságot egészen megragadta. A' nemzet ügyviselőjétől vár gát-emelést a' roszt ellen. Fejtelenség fenyegeti megsemmítéssel az országot. E' nem kedvező rajz után az állítatik, mikép a' kereskedés gyarapszik 's a' nyilvános bevételek elegendők a' folyó kiadásokra. A' kormány mindent szemmel tart, mi a' földművelés, ipar, művészet 's minden javítás ügyét előmozdítani 's élesíteni képes. —

FRANCZIAORSZÁG.

A' Moniteur szerint a' nyilvános oktatás ministere jegyzéket készít azon munkákról, mellyek alkalmasok a' börtönbeli foglyok használatára könyvtár-alakításra. E' jegyzékben foglaltatnak: 1.) Általjában alkalmas és hasznos munkák az elemi oktatásra. 2.) Olly munkák, mellyek főleg alkalmasok jobbítani 's vigasztalni a' foglyokat. A' jegyzék e' második részében a' foglyok külön osztályai szükségéhez képest, kor, nem, 's vallás szerint tették a' megválasztást. Ezen könyvtárak részint a' kormány gondoskodása, részint egyes jótékony személyek adakozásai által fognak halkan létesíttetni.

Utóbbi napokban a' parisi lapok közt némi vitatás támadt, mellynek következésében Girardin Emil a' „Sajtó“ című hírlap, és Carrel Armand a' National szerkesztője közt bajvívás fordult elő pisztolyra. Girardin Emil könnyű sebet kapott czombján; Carrel Armand pedig veszélyesen megsebesített lágyékán. Carrel állapotját az orvosok igen veszélyesnek találták, de barátjai még nem vesztették el reményüket életben megtarthatásához. Carrel első lött, 's üres pisztolyával folyvást közelített a' rá később lövő ellen felé.

Egy hírlap azt állítja hiteles kútfő után, hogy Thiers „Franciaország zendülési története“ című munkája mindazon intézetben, mellyek az egyetemtől függenek, nem ugyan a' nyilvános oktatás ministere különös parancsára, hanem a' főtítoknokságtól eredett bizodalmas közlés által megtiltatott, 's a' tanító testület minden tagjainak mint igen veszélyes olvasó könyv jelettett ki. Pedig Thiers még is annak köszöni első ministerségét. —

A' júliusi ünnepek előrajza már megállapított, 's abban áll, hogy 27én a' 12 kerületben a' jegyes párok kiházásítása fog végbemenni, 28án a' gyászünneplések tartatni a' három nap 's a' pokolerómú áldozatiért, 29én végre a' szemle a' nemzeti őrség fölött a' l' Etoile soromp diadalmi boltja felavatására. — A' Journal de Paris 21ről jelenti, hogy a' török hajóserég a' kapudán basát 2500 főnyi katonasággal a' meschiai sikon szárazra kitétte. Mondják, hogy a' hajóserég Tripolist 4én fogja elhagyni, vagy Mitylenebe vagy a' Dardanellákhoz visszatérendő. —

Briere Emil, a' roueni hírlap szerkesztője vádat tett a' roueni első bíróságu törvényszék királyi tisztü ügyésze előtt az iránt,

mikép július 10én parisi szokott levelei kimaradtak 's azokat csak következett napon kapta meg, azután pedig meggyőződött arról, hogy leveleit 24 óráig tartóztatá a' postahivatal. A' feladás Parisban július 9én történt 's Rouenben 11én jelentetik megérkezettnek a' levél-bélyeg által. E' tette dolog fontos, 's annál méltóbb a' büntetésre, minthogy a' kormány egyedárosság által magának tartja rája bizni leveleiket, mellyeknél azon visszaélést követi el, hogy a' levelekben válogat 's némelly polgárokhöz intézketeket vagy egészen elsikkaszt, vagy néhány napra feltartóztat. A' büntető törvénykönyv 187 cikkelye azon tisztviselők tetteit, kik, bármilly ranguak is azok, a' postára bizott leveleket elsikkasztják, vétkes tettek nevezé, 's arra büntetést szab; 's nem is szükséges behitartóztat, 's azt a' közönséges hírnök által el nem küldi, 's így a' legfontosabb érdekek kárával annak kézhez jutását késteti, ez olly tette dolog, melly valamint fontossága, úgy a' kifejezés szó-értelme szerint a' törvény határozása alá tartozik. — Pillanatnyi elsikkasztás pedig szintolly kevéssé szabad, mint a' teljes elsikkasztás. — Továbbá az elkésés véletlen nem történetelt, mert a' feladás bélyege mutatja e' leveleken, hogy azon hírnök számára voltak szánuva, ki még akkor estve indult el Parisból. 'S midőn a' többi valamennyi megérkezett, mikép történetelt, hogy épen a' panaszló levelei elkésést véletlen eset okozta? A' vétség. — a' levélsikkasztás — tehát nyilvános, és nem marad egyéb hátra, mint a' vétkeseket kinyomozni. E' munkát a' törvény a' tisztü ügyészre bizza, 's a' panaszló egyenesen felszólítja őt, hogy e' hivatalban járjon el. A' panaszló úgy lép föl, mint a' tette dolog feladója. 's vádlólag szándéka föllépni azok ellen, kik vétkeseknek fognak találtatni. E' vétkeseket azonban névszerint nem nevezheti meg, de a' törvény maga az igazgatás két előjáróját névszerint kijeleli, kik mind polgári mint fenytői tekintetből felelősek; 's ezek Conte ur a' posták főigazgatója Parisban, 's Delaunay ur postai igazgató Rouenben.

SPANYOLORSZÁG.

Az Allg. Ztng. levelezője Valenciából jul. 5kén így tudósít: Saját szeméimmel vizsgálhatván, mi történi a' déli spanyol tartományokban, nagy különbséget látok erre nézve Catalonia és Valencia között. Az elsőben a' nyilvános gondolkodás-mód, a' carlo-siak által mindünnen tett haladás 's azon ellenzés által, mellyel a' nyilvános lapok a' mostani ministerség iránt mutatkoznak, ismét föléllékült egy közeledő javítás jobb reménye által. Barcelona ellenben teljes nyugalomban látszik; politikai tekintetben egyedül a' lázongók üzésével foglalatalkodnak 's a' követválasztással, melly egészen az utóbbi oppositio értelmében fog megtörténni. Minát rendkívül kedvelik 's kedves is maradand mindaddig, míg az ügyek úgy folynak, a' mint kezdték, 's melly jó formán valamennyi pártot kielégít. Azt sem tagadhatni, hogy a' közszellem minden nagyobb, még a' hegyesség közti helységekben is nem olly roszt mint az 1821 — 3ki. — A' praetendens ügyét Cataloniában csaknem elvesztetnek tartom; de ezzel nem azt akarom mondani, hogy az országban a' béke helyre fog állani. Ha semmi nagyobb pártfél, sőt semmi politikai ok nem létezend is, az elszórt csoportok, a' vad 's féktelen emberekből, kis, de nehéz kúrthatásu zsvány-csapatokban szomorú emléket hagyandnak magok után. E' pillantásban még minden közlekedés csorba, senki sem mer valamit elküldeni, a' kis helységek 's majorságokat folyvást rabolják és pusztítják. Magában Valenciában általános kislelkűség 's elégtelenség uralkodik. Az utolsó szigorú tél, minden közlekedés megszakasztása, az eddig isméretlen drágaság, a' pártok dölyfössége, melly a' főváros környékin büntetellen ujonczokat szed és sarcpénzt csikar; a' zendülés roszt kimenetele, a' hazafiaknak vélt férfiak árulásai, az erőszakoskodások, mellyeket épen ezek követtek el az alkotmányos párt ellen, a' közszellemet, sőt magát a' reményt is elölték. A' juste milieu itt tetszés szerint uralkodik 's még azok is, kiket egyébkori gondolkodásuknál fogva tulzóknak nevezhetni, a' közbejárulást kezdik pengetni 's azt hinni, hogy Spanyolországban nincs tanácsosb mód mást tenni, mint mit a' tuileriák politikája megenged; mind azon polgár, ki valami erővel 's lelkeséggel bír, visszavonult a' nemzeti őrségtől 's politikától. A' körülmények szerint itélve igen tar-ka leend a' választás Galiciában 's Valenciában, nem úgy mint Estremadurában, melly majd egészen liberalis gondolkodásu, 's majd minden segítség nélkül szétverte a' lázongók csoportit, 's Java pártja is elmeceveszett, melly egyébiránt Toledot olly sokáig nyugtalanítá. —

A' Morning-Herald antichristino levelezője jul. 9kén így ír Espelatóból: „A' polgári háboru kezdete óta még soha olly kétségbeeső helyzetben nem voltak a' királyné seregei mint most. Tudósításom hiteles forrásból merítve, bárkit merész fölszólítani megczafolásra. Cordova és seregei éhen halnak el a' szó legszorosb értelmében, sem pénzük sem élelmi szereik, 's több osztály már csak fél-alafát (ration) kap. Cordova insége olly fokra hágott, hogy naponként orgyilkosságtul fél, 's azért a' francia kormányhoz írt, hogy ha őt nem segíti, a' királyné ügyét úgy tekinthetni mint elvesztet. A' francia sereg még rosztabb lábon áll mint a' spanyol, mert azok, kik neki élelmi szereket szállítottanak, most már kenyeret sem akarnak szolgáltatni 's a' t.“ Ugyan illy formán ír az angol sereg egyik tiszte jul. 7kén a' hampshirei telegraphban, ki azt is hozzá teszi, hogy éltek az angol katonák ott megunták 's hogy az otthoni angolok a' spanyolok dolgát igen rosztul ismerik, ha hiszik, hogy az

kezden hangzott: „Noha radical vagyok, még is védem 's támogatom a király kormányát a whigek kezében, mikép csak csekély észlehetőségimél telik. (tetszés) Buzgó ohajtásom, hogy a radicalok az országban támogassák a whig ministereket (Egy szózat a tömegből: „De nem mennek a n elég messze!“) Természetesen nem mennek olly messze, mint ohajtánám; de javulna e az által a' dolog, ha akadályozni akarnók őket (kaczaj.) Illy ostobaságot Irlandban nem fognak elkövetni (halljuk! halljuk!) Nem, jobb, ha hallkan segítjük őket. (tetszés.) Tervök ir kább sürgetni őket, mint gátolni, 's mindenek előtt nem egyesülnia torykkal vagy rablókkal, mert mind a' két szó egyérteimű, hogy a' kormányról elűzessenek. (tetszés.) A' whigek márszépen előhaladtak a' javítás utján, 56 kinevező várhelyet egyetlen csapással ledöntöttek, 's ezt jó whigcsapásnak nevezhetni. (tetszés 's kaczaj) 'S miért kívánom, hogy támogassátok e' whigeket? — Azt, telet O'Connell ármányos őszinteséggel, mindjárt megmondni: Hogy az útnak még többi részét is hátra hagyják, 's hogy még más 56 kinevező várhelyet ledörögjenek, a' választó jogot kiterjesszék, 's nekünk titkos szavazást alhassanak. — A' whigek ugyan már sokat tettek, de bizonyosan tulom, hogy még többet fognak tenni. (tetszés) Megvallom épen semmit sem aggódom azon, hogy a' whigek nem haladnak gyorsabban, mert ok a' kötőláncz szerepét játsszák, melly a' koci felfordulását akadályozza ugyan, de annak a' hegy vagy part tövébe lejutását nem gátolja. (tetszés 's kaczaj)“ O'Connell ezután amaz igaztalanságokat rajzolá, mellyeket Irlandnak a' toryktól olly hosszú időközön által szenvedni kelle; — felszólítja ezután a' kenti reformereket, hogy álljanak hozzá, igazságot szerezni Irlandnak. A' felsőházról így szólott: — „Az alsóházat már kijavítottátok, de azzal csak munkátok felét tettétek meg, 's a' játkának legkisebb részét nyertétek meg. Fogadjon el bár az alsóház akármilly jó törvényjavaslatot, 's pedig meg is teszi azt, mit használ, ha előre tudjuk, hogy a' felsőház félrevetendi azt? Azért mondom tehát, támogassátok a' whig ministereket, és szegüljete ellen a' toryknak. — Hasonló módon szólott azután O'Connell azon három száz személyből álló társaság előtt is, melly őt fényesen megvendéglé. —

Az alsóházban jun. 18án Cundy ur ügye forga fen, ki Sir Burrell ellen azon rágalmat mondotta, hogy a' brightoni vasút ügyében 15 ezer font sterlinget ígérték neki, ha mellette szavazand. — Burrell hathatósan ellenmondott e' vád 's rágalomnak, 's csakugyan ki is tetszett, hogy Cundy, ezen állítását csak a' brightoni lapokból szedte ki, mellynek következtetésében állítását vissza kelle huznia. Tovább e' dologban semmi sem történt, 's Cundy utóbbi végzésig őrizet alatt maradt. — A' felsőházban a' foglyok ügyvédségét tárgyzó törvényjavaslat olvastatott fel harmadszor, 's elfogadtatott. —

A' Times példáját hozza fel egy hirtelenkedő részvényes társaság megbuktának. 1834ben a' frideriksburgi gazdag erüeknek tartott aranybányák művelésére Virginia statusban összeállott amerikai társaság részvényei, az azon status törvényhozása által adott szabadíték következtetésében, a' londoni pénzszemokra hozattak. A' mindenik 100 ft. sterlinges részvényre lefizetendő pénzmennyiség nem vala több 1 ft. sterlingnél; a' részvények csak hamar száztól huszra emelkedtek, mielőtt még csak egy ásonyi földet takarítottak volna ki a' bányából. Nem sokára 9 ft. sterling fizetés kívántatott minden részvényre, 's ezek 10 és 20 közt ingadoztak. Mindenféle erőművet összevettek, 's tapasztalt ügyes bányászokat küldöttek Angliából oda, mire a' munkát megkezdeék. Mintegy 40 tonna földet kiástak már, mellyről azt hitték, hogy aranyat foglal magában, azonban mind e' sok föld sem adott két lat aranyat, ámbár az ásvány előbbi próbái Londonban gazdagoknak találtattak. Ennek következtetés az lett, hogy a' részvények most nagy csökkenés mellett sem kelnek, minthogy az igazgatók minden részvénytől 11 sh. 3 p. fizetés-pótlást határoztak. —

A M E R I K A.

Jun. 22ig terjedő ujjorki lapok Rusk texasi tábornok körleveléről tesznek említést, melly azon jelentést foglalá magában, hogy a' mintegy 5 ezer főre menő texasi sereg ismét San Antonio de Bejarban fog összevonulni, honnan azt ítélik, hogy a' háboru még a' télen át is tartani fog. Ézalatt a' congressusban azon kérdés jó szóba: fölvetessék e' Texas az unioba? Clay a' külügyi biztosság tudósítója azon véleményt terjeszté elő, hogy Texas mint független status azonnal ismértessék el, mihelyt magát függetlenül fen tartani képes lesz. E' javaslat el is fogadtatott.

Neworleansi lapok következők foglalnak Texasról: Maj 16kán legnagyobb sietségben 's rendetlenségben vonult a' mexicói hadsereg vissza; sok a' sz. Fernard folyóba dobálta fegyverét. A' texasiak közül sok meglátogató a' Colorado (vörös folyam) melletti mexicói tábornok, 's ott is éjszakáztak. A' mexicóiak úgy bántak velök mint győzőkkel, noha könnyű lett volna őket foglyokká tenniök; de még azt is nyilatkoztatták előlük, hogy ha őket a' texasiak most békesen el hagyják vonulni, sola sem fogják őket ismét háborítani. A' mexicói szolgálatban levő franczia Wall ezredest, ki, vallomása szerint, a' Santana és texasiak közti alku minőségét akará meg tudni, többel együtt fogoly gyanánt tartóztaták le. Ezen alkura nézve azt végzé a' mexicói congressus, hogy a' fogoly Santana és Texas főhatósági által kötendő bármilly egyezés vetessék vissza, 's a' háborut szakadatlanul folytassák. Veracruzban minden hajót lefoglaltak, hogy innen 3000 fegyverest Texasba vihessenek, 's az. Louisból 2000 tovább szállíthassanak. Megbizonyul azon hír,

hogy a' mexicói sereg maradványa Texasban Felisola ezredes alatt a' Coloradon általkelt 's igen sanyaru állapotban teng. A' határszélekre küldött őrseregből sok átszökött a' texasiakhoz; köztük több német volt, névszerint Bunsen dr. is, kiaz utóbbi zendüléskor Lengyelországban szolgált 's később 1834ben Frankfurtból elillant. —

Az északamerikai egyesült birodalom baja csoportosulni kezd a' számos indián törzsekkel, mellyek egyesülnek egymással a' végre, hogy szülőföldjüket (honjokat) védelmezzék. Mennyire terjedhet már az indián háboru, azon körülményből is világos, hogy már 10, Floridából Washingtonba érkezni kellő posta kimaradt, ugy szinte Louisianából is. Bizonyos delavar-indián vallomása szerint a' kriek és csirokik gyűlést tartottak, mellyben Santana egy levelét vették vitatásba. A' levélben azt mondja Santana, hogy ő a' texasi háboru bevégezte után Louisianát fogja megtámadni, 's hódításit St. Louisig terjeszténi, minthogy ezen országrész tulajdonkép Mexicohoz tartozik. Neki ugyan erős lába van, de azért vörös atyafijait nem szándéka eltapodni, hanem inkább, ha zászlója alá szegődnek, annyi földet adand nekik Texasban, mennyi kell. A' nevezett indiánok ezen javaslatot nagy megvetéssel fogadták, az irományt lábbal tiporták, 's azt válaszolták, hogy nekik elég földjük van, mellyet védelmezni is tudnak; mi pedig erős lábát illeti, majd gondoskodni fognak, hogy alája ne kerüljenek. Azonban a' kamantsche-indiánok, az oszések (Ossages) és a' költöző kikapuck is a' mexicóiak részére állottak. —

Az északamerikai elnökválasztásról illy értelműleg szól a' jour. des Débats: Az egyesült statusok elnökének megválasztatása kevés hónap mulva végbe menend. Ez, az alkomány szerint, az egyesült tartományok mindenikében bizonyos mennyiségű választóra van biva, kiknek száma, a' statust a' congressusban képviselő tagokéval megegyez. A' választókat a' polgárok nevezik ki; csupán Dél-Carolinában választatnak a' törvényhozó test által. Ha bizonyos többség nem mutatkozik: a' képviselők kamrájára száll az elnökválasztás; de már annak tagjai nem fejenkint, hanem statusonkint szavaznak. Illy eset már kétszer fordult elő; 1801 és 1825ben, midőn a' kamra a' 84 szavazattal bíró Adamsnek adá az elsőséget Jackson ezredes fölött. Most az ellenfél mindenkép azon van, hogy a' választók általi elnökválasztást megsemmisítse 's kecsgeteli magát, hogy a' demokrata párt jelöltjét, van Buren urat, elmellőzendő a' congressus. Errenézve annyi szavazatot ügyekszik elvonni tőle, a' mennyit csak lehet, és szaporítani a' kijelöltek számát, a' helyett, hogy azt csak néhány kevés emberre pontosítná. Egyébiránt ügyét csak ellenpártja fegyverével védi; mert Jackson és a' demokrata fél sem mulasztott el semmit a' bank-elnomás és Clay tönkre juttatása végett. Azonban e' bánásmód által elidegeníti az oppositio a' jelesb férfiakat a' kijelöltség elvállalásátul. Clay és Calhoun már is visszavonultak, nem akarván cselszövények tárgya lenni. Az oppositio annyi jelöltje van, a' mennyi árnyéklati, minők: a' bankhoz szító kereskedők, a' hajdani szövetségpárt maradványai, a' középpárt, az egyes tartományok korlátlan fonségét pártolók, a' dél és észak ostromlóji, 's végre a' szabad kőművesek elleni hatalmas párt. Ámbár t. i. az egyesült statusokban, mint a' szabadsajtó és szövetkeztések hazájában, szabad kőműveség nem létezik, mégis áll fön egy hatalmas ellenfél, melly a' szabad kőműveséget minden isteni s emberi dolog megszenteltetésé gyanánt tekintti, 's melly 1825ben keletkezett, Morgan ur titokteljes meggyilkoltatása után. kiről az mondaték, hogy szabad kőművesek által végeztetett ki, titkaik megsértése miatt. E' kőműves-elleni fél nagyon makacs, 's a' választásokban mindig csak saját részire szavaz. Jacksonnek ellene van, mert szabad kőművesnek tartja; de Clay és Calhoun mellett sincs, talán azért, mivel ezek azon nyilatkozást vonakodtak aláírni, melly a' szabad kőműveséget pokolbeli találmánynak mondja. — Az ellenzöfél föjelöltjei: Webster, (egy a' bankvédő legjobb szónokok közül) White (az amerikai tiers felekezet főnöke) és Harrison ezredes. Ha egyik kijelölt sem nyerné meg a' kellő többséget, 's a' választás a' képviselő kamrára szállna: azon ritka körülmény támadand, hogy a' fejenként demokrata felekezet a' statusonkénti szavazáskor mégis az oppositio szerzendő meg a' szótöbbséget. Ha igaz, mit a' demokraták erősítnek, hogy a' bank pénzen vesz szavazatokat, sőt a' legjelesb tanácsosokat fizetéssel is tartja: hiában ügyekszik a' demokrata felekezet, akkor van Buren ügye bizonyosan veszve van. De ezen vádat hihetőleg csak rágalom költé.

Az északamerikai congressusnak ama' zajos ülésében, mellyben (mint érintettük) Michigan és Arcansas tartományok az egyesült statusok közé fölvetettek, 's melly jun. 10ki tiz órátul, következett napi 11 óraig tartott, — változtatást ajánlott Russell ur Michigan tartomány alkotmányára nézve. Ő szívesen szavazand, így szóla, Michigan constitutioja mellett, ha belőle azon szakasz kitörültetik, melly kor- és honkülönbségi tekintet nélkül szavazást enged az idegeneknek, azaz, ollyanoknak, kik az egyesült statusok törvényei szerint külföldiek gyanánt tekintetnek. Michiganban mintegy 4000 idegen van, kik azon constitutionál fogva szavazási joggal lesznek fölruházva. Europa szegényháza idegen kormányok által kiürítették, azok által t. i. kik a' szegényeknek Amerikába szállíttatását megfizették, 's ha az angol kormány ezzel a' statusok szabadsága ellen törekszik: nem választhatott volna jobb módot. Midőn erre Mackeon ur fölkel, hogy Russell urnak feleljen, nagy nyugtalanság mutatkozott a' ház tagjai között; erre azonban ő nem ügyelt, 's azt mondá, hogy az előtte beszélt szónok

azon párthoz tartozik, mellynek elvei 's nézetei azokkal, mellyeken a függetlenség kinyilatkoztatása alapult, egészen ellenkeznek. Ő (Mackeon) a nagy demokrata felekezett elveivel tart, 's köszöni az istennek, hogy ő egy olly irlandinak fia, ki ez országban megtelepedett, 's annak védelmében vérét ontotta. A' tisztes tag ellene szegül — úgy mond — annak, hogy minden idegen részt vehessen a választásban; de az ő (a' szóló) elvei a lélekisméreti szabadság mellett 's a vakoskodás ellen harcolnak. Erre fölállt Russell, 's azt kérde, vajjon a' constitutio-sértés szándékáról vádolja e őt? mire Macheon azt válaszolá: „azt hiszem, hogy Ön elvei, a' hajdani szövetséggpártival egyeznek.“ Russell azonban magát semmiféle párthoz nem tartozónak állította, 's mint mondá, korán sem a' tiszteletre méltó külföldieket értette, hanem csak azokat, kik az európai szegényházakból jönek, 's azon népet, mellyet a' brit kormány Amerikába küld. W. Zeit.

Brazília. Diego Antonio Feijo, a' császári birodalom kormányzója maj. 3án nyitotta meg a' köztörvényhozó gyűlés 3dik ülését 's beszédét azon megjegyzéssel kezdé, hogy maj. 3ka remény nap Braziliára nézve, 's hogy ha a' brazíliaiak azon roszat, melly őket környezi, nyugottan türendik 's a' kormány utjában álló nehézségeken nem batoratlanul el nemzeti célra nemzeti eszközöket használni, azon intézvények, mellyek a' polgároknak nyugalmat 's békét nyújtanak, tartósak leendnek; mi főképez az által fog megtörténni, ha a' nemzet képviselői a' mostani körülményekhez illő törvényeket hozandnak. E' bévezetés után jelenti a' kormányzó, hogy Brazília 's a' többi nagy hatalom közt barátságos viszonyok forognak fön. Azonban nem titkolhatja el, hogy ő szentsége, a' pápa két évi alkudozás után is végre megtagadá a' rio de janeiro megyei választott püspökségre küldött csász. kijelentéstől az elfogadást. A' kormány részén van a' törvény és jog, ő szentsége pedig, mint állítja, lélekismeretét követi. A' kormány megbecstelenítettnek hinné magát további engedélyek által, noha legkevesebb sem akarná azon tiszteletet 's engedelmisséget is megszegni, melly a' közönséges egyház fejét illeti. Ezen összeütközés mellett is a' legbarátságos viszonyokban állanak a' római udvarral 's általjában Brazília békében van az egész világgal. A' belviszonyokra nézve említi, hogy Parából híjánynak ugyan újabb tudósítások, de igen valószínű, hogy Belem (Para) város ha eddig nem, bizonyosan nem sokára vissza fog adadni az országnak. A' porto-alegrei zendülés olly hirtelen elterjedt, hogy néhány nap alatt az egész tartományt, (Rio grande do sul) elborította; azonban értésül adatik, hogy, ha szükséges leend, a' birodalom minden erejét arra fogják fordítani, hogy az elégtelenség visszatérítessenek engedelmisségre. Egész birodalomban igen híjánynak a' tisztelet 's kötelek engedelmisség a' felsőbbség iránt. Ez olly fene, melly a' közlérsaságot egészen megragadta. A' nemzet ügyviselőjétől vár gát-emelést a' rosz ellen. Fejtelenség fenyegeti megsemmítéssel az országot. E' nem kedvező rajz után az állítatik, miképez a' kereskedés gyarapszik 's a' nyilvános bevételek elegendők a' folyó kiadásokra. A' kormány mindent szemmel tart, mi a' földmívelés, ipar, művészet 's minden javítás ügyét előmozdítani 's élesíteni képes. —

FRANCZIAORSZÁG.

A' Moniteur szerint a' nyilvános oktatás ministere jegyzéket készít azon munkákról, mellyek alkalmasok a' börtönbeli foglyok használatára könyvtár-alakításra. E' jegyzékben foglaltatnak: 1.) Általjában alkalmas és hasznos munkák az elemi oktatásra. 2.) Olly munkák, mellyek főleg alkalmasok jobbitani 's vigasztalni a' foglyokat. A' jegyzék e' második részében a' foglyok külön osztályai szükségéhez képest, kor, nem, 's vallás szerint tették a' megválasztást. Ezen könyvtárak részint a' kormány gondoskodása, részint egyes jótékony személyek adakozásai által fognak halkan létesíttetni.

Utóbbi napokban a' parisi lapok közt némi vitatás támadt, mellynek következésében Girardin Emil a' „Sajtó“ című hirlap, és Carrel Armand a' National szerkesztője közt bajvívás fordult elő pisztolyra. Girardin Emil könnyű sebet kapott czombján; Carrel Armand pedig veszélyesen megsebesítettetett lágyékán. Carrel állapotját az orvosok igen veszélyesnek találták, de barátjai még nem veszítették el reményeket életben megtarthatásához. Carrel első lött, 's üres pisztolyával folyvást közelített a' rá később lövő ellen felé.

Egy hirlap azt állítja hiteles kütfő után, hogy Thiers „Franciaország zendülési történetei“ című munkája mindazon intézetben, mellyek az egyetemtől függenek, nem ugyan a' nyilvános oktatás ministere különös parancsára, hanem a' főtítoknokságtól eredett bizodalmas közlés által megtiltatott, 's a' tanító testület minden tagjainak mint igen veszélyes olvasó könyv jelettetett ki. Pedig Thiers még is annak köszöni első ministerségét. —

A' júliusi ünnepek előrajza már megállapított, 's abban áll, hogy 27én a' 12 kerületben a' jegyes párok kiházásítása fog végbemenni, 28án a' gyászünneplések tartatni a' három nap 's a' pokolerömű áldozatiért, 29én végre a' szemle a' nemzeti őrség fölött a' l' Etoile soromp diadalmi boltja felavatására. — A' Journal de Paris 21ről jelenti, hogy a' török hajóereg a' kapudán basát 2500 főnyi katonasággal a' meschiai sikon szárazra kitette. Mondják, hogy a' hajóereg Tripolist 4én fogja elhagyni, vagy Mitylenebe vagy a' Dardanellákhoz visszatérendő. —

Briere Emil, a' roueni hirlap szerkesztője vádat tett a' roueni első bíróságu törvényszék királyi tiszti ügyésze előtt az iránt,

miképez július 10én parisi szokott levelei kimaradtak 's azokat csak következett napon kapta meg, azután pedig meggyőződött arról, hogy leveleit 24 óráig tartóztatá a' postahivatal. A' feladás Parisban július 9én történt 's Rouenben 11én jelentetik megérkezettnek a' levél-bélyeg által. E' tett dolog fontos, 's annál méltóbb a' büntetésre, minthogy a' kormány egyedárosság által magának tartja fen a' levélzállítás kizáró szabadságát, 's az emberek kénytelenek rája bizni leveleiket, mellyeknél azon visszaélést követi el, hogy a' levelekben válogat 's némelly polgárokhöz intézketet vagy egészen elsikkaszt, vagy néhány napra feltartóztat. A' büntető törvénykönyv 187 cikkelye azon tisztviselők tetteit, kik, bármilly ranguk is azok, a' postára bizott leveleket elsikkasztják, vétkek teltnek nevezi, 's arra büntetést szab; 's nem is szükséges bebizonnyítani, hogy midő az ember valamely levelet a' hivatalban tartóztat, 's azt a' közönséges hírnök által el nem küldi, 's így a' legfontosabb érdekek kárával annak kézhez jutását késteti, ez olly tett dolog, melly valamint fontossága, úgy a' kifejezés szó-értelme szerint a' törvény határozása alá tartozik. — Pillanatnyi elsikkasztás pedig szintolly kevesebb szabad, mint a' teljes elsikkasztás. — Továbbá az elkésés véletlen nem történhetett, mert a' feladás bélyege mutatja e' leveleken, hogy azon hírnök számára voltak szánavva, ki még akkor estve indult el Parisból. 'S midő a' többi valamennyi megérkezett, miképez történhetett, hogy épen a' panaszló levelei elkésztét véletlen eset okozta? A' vétség. — a' levélsikkasztás — tehát nyilvános, és nem marad egyéb hátra, mint a' vétkeket kinyomozni. E' munkát a' törvény a' tiszti ügyészre bizza, 's a' panaszló egyenesen felszólítja őt, hogy e' hivatalban járjon el. A' panaszló úgy lép föl, mint a' tett dolog feladója, 's válólag szándéka föllépni azok ellen, kik vétkeknek fognak találtatni. E' vétkeket azonban névszerint nem nevezheti meg, de a' törvény maga az igazgatás két előjáróját névszerint kijeleli, kik mind polgári mint fenytői tekintetből felelősek; 's ezek Conte ur a' posták főigazgatója Parisban, 's Delaunay ur postaigazgató Rouenben.

SPANYOLORSZÁG

Az Allg. Zing. levelezője Valenciából jul. 5kén így tudósít: Saját szememmel vizsgálhatván, mi történik a' déli spanyol tartományokban, nagy különbséget látok erre nézve Catalonia és Valencia között. Az elsőben a' nyilvános gondolkodás-mód, a' carlosiak által mindünnen tett haladás 's azon ellenzés által, mellyel a' nyilvános lapok a' mostani ministerség iránt mutatkoznak, ismét fölélékül egy közeledő javítás jobb reménye által. Barcelona ellenben teljes nyugalomban látszik; politikai tekintetben egyedül a' lázongók üzésével foglalatokodnak 's a' követválasztással, melly egészen az utóbbi oppositio értelmében fog megtörténni. Minát rendkívül kedvelik 's kedves is maradand mindaddig, míg az ügyek úgy folynak, a' mint kezdeték, 's melly jó formán valamennyi pártot kielégít. Azt sem tagadhatni, hogy a' közszellem minden nagyobb, még a' hegység közti helységeken is nem olly rosz mint az 1821 — 3ki. — A' praetendens ügyét Cataloniában csaknem elvesztettek tartom; de ezzel nem azt akarom mondani, hogy az országban a' béke helyre fog állani. Ha semmi nagyobb pártfél, sőt semmi politikai ok nem létezend is, az elszórt csoportok, a' vad 's féktelen emberekből, kis, de nehéz kiürthetásu zsvány-csapatokban szomorú emléket hagyandnak magok után. E' pillantásban még minden közlekedés csorba, senki sem mer valamit elküldeni, a' kis helységeket 's majorságokat folyvást rabolják és pusztítják. Magában Valenciában általános kislelkűség 's elégtelenség uralkodik. Az utolsó szigorú tél, minden közlekedés megszakasztása, az eddig isméretlen drágaság, a' pártok dölyfössége, melly a' főváros környékin büntetetlen ujonczokat szed és sarcpénzt csikar; a' zendülés rosz kimenetele, a' hazafiaknak vélt férfiak árulásai, az erőszakoskodások, mellyeket épen ezek követtek el az alkotmányos párt ellen, a' közszellemet, sőt magát a' reményt is ellőtték. A' juste milieu itt tetszés szerint uralkodik 's még azok is, kiket egyébkori gondolkozásuknál fogva tulzóknak nevezhetni, a' közbejárulást kezdik pengetni 's azt hinni, hogy Spanyolországban nincs tanácsosb mód mást tenni, mint mit a' tuileriák politikája megenged; mind azon polgár, ki valami erővel 's lelkeséggel bír, visszavonult a' nemzeti őrségtől 's politikától. A' körülmények szerint ítélve igen tarka leend a' választás Galiciában 's Valenciában, nem úgy mint Estremadurában, melly majd egészen liberalis gondolkozásu, 's majd minden segítség nélkül szétverte a' lázongók csoportit, 's Java pártja is elmeceveszett, melly egyébiránt Toledot olly sokáig nyugtalanítá. —

A' Morning-Herald antichristino levelezője jul. 9kén így ír Espelatából: „A' polgári háboru kezdete óta még soha olly kétségbeeső helyzetben nem voltak a' királyné seregei mint most. Tudósításom hiteles forrásból merítve, bárkit merész fölszólítani megczafolásra. Cordova és seregei éhen halnak el a' szó legszorosb értelmében, sem pénzük sem élelmi szereik, 's több osztály már csak fél-alafát (ration) kap. Cordova insége olly fokra hágott, hogy naponként orgyilkosságtul fél, 's azért a' francia kormányhoz irt, hogy ha őt nem segíti, a' királyné ügyét úgy tekinthetni mint elvesztet. A' francia sereg még roszabb lábón áll mint a' spanyol, mert azok, kik neki élelmi szereket szállítottanak, most már kenyeret sem akarnak szolgáltatni 's a' t.“ Ugyan illy formán ír az angol sereg egyik tiszte jul. 7kén a' hampshirei telegraphban, ki azt is hozzá teszi, hogy élűket az angol katonák ott megunták 's hogy az otthoni angolok a' spanyolok dolgát igen roszúl ismerik, ha hiszik, hogy az

öldöklő háború vége felé közelget, vagy pedig hogy e jelen eszközökkel elolthatatik. A' carlosiak erősek és naponként gyarapodnak erőben és fenyítékben; a' királyné seregeit pedig teljes féktelenség bomlasztja, 's olly emberek által vezéreltetnek, kik inkább szolgálónak d. Carlosnak, mint a' fiatal királynénak, ha nem félnének, hogy ez által a' republicai felekezett ügyét, melly már igen is hatalmas, előmozdítják. Cordova semmit sem követ el a' carlositák ellen, de mindent a' végett, hogy az angol és francia segédserget kelepchébe hozza. E' mellett koplalnunk és szükségét kell szenvednünk. A' tisztek egymás után itt hagynak bennünket. Ne csudálkozzék rajta Ön, ha egy szép reggel Spithheadban pillant meg, mert francia és angol segedelem nélkül, ha itt maradunk, lesulykolnak bennünket." —

A' Moniteur és Journ. des Paris szerint „Galiciában megátámadt a' Lopez csapatja jul. 9kén. Ő maga több tisztestül elfogatott 's agyon lövettet. 13kán utólrta Epartero ezredes a' carlosi utócsapatot; közüle százat elfogott 's a' hadsereg minden pogyászát kizsákmánylá. Minden utait elállották a' carlosiaknak Latre 's Manzo ezredesek 's a' portugáli osztályok.

A' Phare szerint, Cordovának Miranda és Vitoria között, 18 spanyol és négy portugál zászlóaljbul álló hadereje volt. Villareal 12—15 carlosi csapattal állt ellenében; sergeinek többi része így volt fölosztva: 5 csapat Gomez alatt Asturiában, 4 Sanz alatt Encartacioban, 2 Saraza alatt Bilbaonál, 5 Guibelalde alatt s. Sebastian előtt, 9 Garcia előtt Navarrában. Ezen elrendezés bizonyosan jobb, mint azon rendszer, mellyet elődje Eguia követett t. i. maga szemmel tartja a' tábor derekát, szárnyait pedig mindig nyugtalanítván 's fogyasztván, az egészet minden nagyobb terv létesítésében gátolja.

Barcelonában folyvást nagyobb forrongásba jőnek az elmék a' választási időpont közeledtével. Előkészítő gyűléseket tartottak már, hogy a' fölmagasztalt (föllengődi) párt jelöltei kineveztetését biztosítsák. Valószínűleg az oppositio fog győzni 's ha megbuknék, bizonyosan tulzendülési mozdulatokhoz folyamodnék, melly esetre a' Cataloniában levő francziák pörül járhatnának. Minthogy a' francia consul Valenciában hasonlóképp aggódott, egy francia hajó adatott rendelkezése alá.

Barcelonában azon hir is szállonga, hogy Mina elmozdittatik álláspontjárul; e' hir hallatára elhatározzák magokat az ottani exaltadók (föllengzők), hogy a' Madridbul helyébe küldendő utódot fegyveres kézzel visszautasítják. — Figuerasban (hol Tena kormányzó a' pór nép által kivégeztetett) még július 14dikén nagy forrongás vala, 's minden országlási tisztviselőt elűztek. Ataljában Spanyolország képe mindegyre szomoróbb. Mind azon remény tünedez, melly az idej táborozás kezdetekor kecsgettete. A' győzelmek helyett hibák, botlások 's mézslárlások öllenek elő; mellyekre lehellen el nem keresednie annak, ki az igaz ügy és szabadság mellett buzog. — A' carlosi párt hadereje az egész országot előzőni; a' polgári háboru iszonyuan terjed mindenfelé rettentő következményivel együtt; az ország és kormány segédforrásai elapadtak; a' királyné hadvezérei nem merészek valami elhatározót cselekedni; az irigység, féltékenység meghasonlást szül közöttük 's előre elbénit minden tervet, mellyet egyetértőleg lehetne csak sikeresen végezni; a' katonák nem fizetik, az ujonczok elbátoralanitva 's haszontalan farszítások által eltikkasztva, a' carlosi párthoz szegődnek, vagy honjokba térnek, az önkénytesek, a' helyett, hogy csatára kelnének, árulás ellen kiáltoznak 's leölik a' kormányzókat, papokat 's Carlos-pártiasságrul (carlismusról) gyanús polgárokat; szóval, naprul napra rosszabbra fordul minden.

Madridban többek közt Mendizabal választatott el procuradorrá a' jövő cortesgyűlésre.

PORTUGÁLIA.

Jul 6kán ért Ferdinand hg. Portóba. Még 2kán is vitakozott a' ministeri tanács azon: megtörténjék e az utazás Portugália északi tartományiba, vagy ne? a' ministeri többség 's közte Freire is (a' belminister 's kétségkívül legfelvilágosultabika tisztársinak) ellene volt, de győzött Vandeweyer belga követ véleménye, ki aligha meg nem bánja ezen, a' szabadelmű sajtó 's alkotmányos párti nagyobb rész ellenére tett javaslatot. A' ministerium azon hiedelmű, hogy a' legközelebbi cortesgyűlés nagyobb része pártján van és sok is rokonhítu e' pontban vele, mert Silva Carvalho pénzügy-minister kellő időben két eszközzel élt, mi legalább néhány hónapra követőket hódít részire. Egyik az, hogy a' tisztviselő karban igen nagy változtatást tett, t. i. a' ministeriumhoz szításról gyanúsakat elbocsátá, 's helyeiket párthiveivel raká meg, 's mivel itt még a' helyhatóságnak igen nagy befolyása van a' választásokra, a' nép pedig kevés érdekléssel viseltetik általjában ezek iránt, hivatalos eselszövőknek szabad meztől enged az ármánykodásra; ennél fogva legtöbb hely a' ministeri jelöltekét választandja követekül. Más hathatos eszköz az, hogy e' szük pillanatban S. Carvalhonak elsült Londonban egy 200 ezer font sterl. kölcsönt valósíthatni. 'S minthogy a' pénzhijány itt hihetetlen nagy, és sok tisztviselőnek díja fizetetlen, képzelhetni, hogy azon pillanat, mellyben Angliából aranyat várnak, nem kedvező ellenzőleg föllépni a' pénzszerző 's osztogató ellen. E' mennyiség ugyan nem lesz elég mindnyája kielégítő-

sére, sok nyílt marok megis csalogdik, de addig a' szavazás 's a' ministeri jelöltek választatása meglesz. Silva Carvalho ugyan rossz időpontot választott megboszulni magát Isturizen a' miatt, hogy ez, a' spanyol Carvalho (Mendizabal) tiszt-játja vagy druszája helyét olly rögtön mohózkodott elfoglalni, 's az által, hogy a' Douro-hajózási szerződéstől egyezését megvonta. Kár volt az országot megfosztani ennek jótéteitől személyes tekintetből 's csupán a' miatt, hogy Carvalho barátja nem spanyol minister többé! — Egy felszólítást (proclamatiót) terjesztének el itten, mellyet Pinheiro portugál vezérnek tulajdonítanak, ki most d. Carlos főhadiszállásán tartózkodik. E' tábornok fontos szolgálásokat tett d. Carlosnak 's családjának 's minthogy ki kelle bujdosnia hazájából, és szigorú körülmények közé juta pénzi és létezési ügye, d. Carloshoz ment, ki őt tábornoki karába iktatá. Tán e' körülmény sugta hihetőleg d. Miguel 's Carlos néhány ellenséginek azon gondolatot, hogy Pinheiro gen. nevében koholjanak egy felszólítást a' végett, hogy d. Carlos ügyét gyanussá 's ez által azt is hihetővé tegyék, mintha don Carlos saját ügyét d. Miguelével összecsatolni szándékoznék. De azon felszólítás igen nyomoru költemény 's csupán koholói szegény tehetségeinek tanuja. Pinheiróról fel sem tehetni, hogy d. Carlos tudta nélkül ezt 's így tette volna, d. Carlos megegyezését pedig annál kevesbé, minthogy ez által dona Mariának méltó okot szolgáltatna 's törvényes mentséget arra, hogy segédserget küldött a' krisztinai ügy pártolására.

BELGIUM.

Brüsszelben 15e 's 16a közt éjjel több utcán zendítő ragaszlapokat találtak a' falakra felfüggesztve, 's vörös tintával írva. E' ragaszlapok a' ministerek 's a' polgári őrség egy része ellen valának intézve. — Bizonyos Maubreuil, kinek neve a' francia restauratio első éveiben némi hírességre tön szert, 's ki egy ízben Talleyrand hget az isméretes gyémánt története végett nyilvánosan meggyalázta, nem rég a' brüsseli rendőri törvényszék elibe állítottatott, minthogy valamely postatisztviselő ellen rágalmozást és hatalmaskodást követett el. Maubreuil tudni illik a' postahivatalba lo-vaglott, előhivatá az első tisztviselőt, 's a' nélkül, hogy egy szót szólott volna hozzá, keményen arczul csapta, és szeme közé köpött, azután pedig e' szókkal: „Ez meg fogja Önt tanítani, mikép törjön fel máskor leveleket“ — odább vágatott.

NÉMETORSZÁG.

A' carlsruhei lap azt írja Heidelbergből, hogy jul. 15e és 16a közt éjjel ott következő történt: „A' mondott éjjel 11 órakor szokott esti társaságból két tanuló ment haza. Utközben valamely ifju kö-edző ballagott el mellettük énekelve. Az egyik tanuló, ki részeg volt, a' köedzőt el akará az énekléstől tiltani, miből szóvita támadt, 's ez egész a' köedző szállásaig tartott. Itt a' részeg tanuló az „ostoba“ szó által felingereltetve, a' köedzőt azczul csapta, 's mivel még egyszer meg akarta támadni, ez botjával feléje ütött, 's bal halántéka táját érte. A' köedző hamar szállására vonult, a' tanuló pedig barátja ágyba fektette. A' jelenésnek ezzel néhány percz alatt vége szakadt anélkül, hogy a' nyilvános csönd legkevesbé is meghaborított volna. Minthogy azonban a' megütött tanuló igen el volt kábulva, azonnal orvos hivaték, ki mindazáltal a' fej külsőjén csak csekély zuzást vevén észre, egyedül hideg borongatásokat rendelt, 's ezt annál inkább, minthogy a' káhutság részegséggel volt páros. Másnap reggel elszunnyadt a' beteg, 's többé föl sem ébredt. A' 24 óra mulva tett törvényes bonczolás megmutatta, hogy az elhunytak kaponyája teljesen sértetlen volt ugyan, de magában a' velőanyagban a' zúzázshoz képest tetemes véromlás alakult, mellynek következésében a' halálnak mulhatlan be kelle következnie. Másod napra azonban a' tanuló holtteste minden legkisebb rendzavar nélkül eltakarítottatott. Minden oldalról nyugton várják a' nyomozás után a' mannheimi nagyhi udvari törvényszék ítéletét. Ezen egyszerű szerencsétlen esetből a' német hírlapok szerkesztői rettentő történeteket kanyarítottak. —

SVÉD és NORVÉGORSZÁG.

Nyilvános lapok Christianiából (Norvégia) jul. 11ről jelentik, mikép az országgyűlés (Storthing) a' jul. 7én tett azon hivatalos jelentésre, hogy másnap (8kán) el kell oszlania, még az napon felirást határozott és szavazott a' királyhoz 's az Odelstinghez (felsőházhoz), mellynél fogva Löwenskjöld statusministert vád alá teszi az országzsék előtt, 's mellynek következésében ez azonnal össze is állott. A' vád okának azt mondják: „mert mint a' status tanácsi jegyzőkönyvből, mellyet az országgyűlés elkívánt, 's megtekintés vegett meg is kapott, kitetszik, nem mondott ellen a' jul. 2kán költ azon királyi végzésnek, melly szerint az országgyűlés feloszlattatott,“ — mit ellenben a' szinte Stockholmban jelen volt Fasting és Holst statustanácsnokok megtettek. Sán azután délben megis történt a' feloszlítás a' szokott szertartások mellett,

Gabonaár: auguszt. 2dikán Pesten Tiszta buza 123 1/3 — 113 — 100. Kétszeres 80 — 76 2/3 — 73 1/3. Rozs 53 1/3 — 50 — 48. Árpa 53 1/3 — 50 46 2/3. Zab 43 1/3 — 42 — 40. Kukuricza 86 2/3.

Pénzkelet: július 30ikán: 4 pCtes 100; — 3 pCtes: 75 7/16; — 1821iki 138 9/16; — 1834iki 571 1/2; Bankrészevény 1352 3/8.

Dunavízállás: július 31kén 6' 0" 3" auguszt. 1én 5' 9" 6" — 2kán 5' 6" 0" 3kán 5' 4" 3"